

JULEBREV



GIRL POWER! To Slungaardsjenter krysser Verdenshav.



JULEBREV TIL HEIMBYGDA FRA EN

Jordomseiler

Når Julefreden nå senker seg over heimbygda mi, med hvit Jul og tente lys i vintermørket. - Ja, da skal dere vite at 10 000 kilometer rett sør, på Afrikas sydspiss, feirer en tidligere sambygding denne julen i sin egen seilbåt. Den har hun seilt snart hele Jorda rundt i løpet av de siste 2,5 årene.

Mårråkbøgg på jordomseiling

Meråkerbygg som driver med havseiling? Tja, det ligger ikke akkurat i kortene å krysse verdenshav for seil når en kommer fra ei fjellbygd. Men mulig? Ja, det er klart. Det gjelder å ha et solid fundament å stå på, så kan en da også tale om underlaget gynger. Meråkerbygger er skodd for mye og kan finne på det meste!

Hvem er så dette Julebrevets avsender?

Det er mange år siden jeg selv bodde i Meråker. Kanskje kjenner flere meg igjen om de hører pikenavnet Slungaard Jonassen, og at jeg er yngstedattera til Dagrun? Nå heter jeg Slungaard Myklebust til etternavn, men fornnavnet er jo

som alltid Ingrid. Eksterior- og interiørmessig har det vel også skjedd noen endringer siden jeg flyttet fra bygda på 80-tallet... Om du kjenner igjen ungjenta fra skoledagene i heimbygda på bildene fra i dag, så byr jeg på en stor klem når vi møtes ved neste korsvei! (og ønsker tips om hvilken utmerket optiker du benytter?)

Om Vilja og vi som seiler henne

Seilbåten vår Vilja er en forholdsvis stor seilbåt av typen Bavaria, og er 50 fot lang. Boarealet er vel rundt regnet 40 kvadratmeter, med fire soverom, to bad, stue, tekjøkken og kott. Her er hver en kvadratcentimeter utnyttet, ikke minst under dorken der vi kan

oppbevare mat for flere måneders forbruk i små og store hulrom. Om bord på Vilja er vi et fast mannskap på tre; Jon Petter (53), vår datter Karen Marie (5) og meg selv (47). Vi har også fire voksne sønner i alderen 23-27 år, som alle jobber eller studerer i Norge. De har møtt oss rundt omkring på Jorda og utforsket landejorda og/eller seilt i lag med oss underveis. Å bo i båt kan vel sies å være uvanlig, men hverdagen i praksis er ikke særlig unormal. Eller kanskje er det bare vi som er blitt vant til det? Vi i det faste trekkløveret på Vilja har bodd om bord i 4,5 år nå. Vi seilte fra Norge sommeren 2017.

Trygg nok til å følge sine drømmer



↓ Litt annen fiskefauna på Stillehavet enn hjemme. Men du verden, hvor godt Mahi mahi smaker!

↑ Heimen vår, S/Y Vilja.



Også ei fjelljente kan finne sinnsro og sjelefred på havet.



↑ Lofotværing & Mårråkbøgg i samspill har ført til Jordomseiling.

Jeg skriver hjem til heimbygda med ønske om en riktig God Jul. Ved inngangen til det nye året er det fint om vår historie kan inspirere til å følge sine drømmer. Jeg tror dessuten at det er spalteplass verdig å fortelle om hvordan jeg på min Jordomseiling har erfart og erkjent viktigheten og verdien i egne røtter og det solide fundamentet bygd i oppveksten. Disse gir trygghet nok til å våge seg ut i det ukjente og til å stå i det.

Fonnfjellet tente den første gnisten

Jeg er ett av disse få menneskene på Jorda som kjenner en umiddelbar tilhørighet når jeg ser de to karakteristiske bølgende toppene av Fonnfjellet i profil. Og kanskje var det dette fjellet som utløste første gnist til glede over naturen og å være i den, da Mamma tok meg med til topps som 6-åring? Jeg husker turen godt; med brunostbrødskive stekt på bål og varm solbærsaft på termos. Og å stå ved kanten av fonna og kjenne det grøsse litt nedover ryggen ved tanken

på advarselen om å passe seg for ikke å gå for nære, for da kunne en gli innunder fonna. Vi hadde nettopp flyttet til Mamma's heimbygd etter å ha bodd de første barneårene i en liten forstad utenfor New York. Her i Meråker skulle vi bli boende. Det var stor kontrast, og eksotisk.

Tilstedeværelse og sinnsro i fjell og mark, men på havet?! Ekte fjellforelsket ble jeg vel først i tenårene, først gjennom turer rundt hytta på Feren og i Sylane og etter hvert lengre av sted. Om det er Hærmannsnasen eller de sveitsiske alper er ikke det vesentlige; de utløser den samme, gode følelsen av tilstedeværelse og sinnsro som enklest finnes i naturen. Naturen på landejorda, vel å merke; der gikk grensen for min interesse, inntil enda en forelskelse blusset opp for om lag ti år siden. Denne gangen var det en Lofotværing med interesse for kyst- og båt-kultur som vekket en gnist. Hadde jeg visst hvor dypt

vann den matchen skulle ta oss utpå, ja da hadde jeg vel kanskje stukket til fjells?

Fra fjell til hav

Så stod vi der da, kjæresten min og jeg, ute på tunet i heimbyen hans Svolvær en tidlig morgen. Vi utbrøt unison: «Å, så fantastisk vakker det er her!». Vi kikket mot hverandre, og brøt ut i latter. For han stod der og så utover havet, mens jeg stod vendt med blikket mot fjellet. Hmmm...dette kan bli interessant, tenkte vi vel begge da. Så hvordan kom vi fra den «åpenbaringen» til tanken om jordomseiling? Tja, svaret kan gis så enkelt som så: Jon Petter ville seile. Jeg ville reise. Vi fikk ei lita datter som ville leke. Vi alle ville være sammen. Vårt felles multiplum: Langseilas.

Seiler med aksent

Jeg var nesten 40 år første gang jeg seilte en seilbåt. Nå trimmer jeg seil og tar nattevakter på lik linje med Jon Petter. Han er

kapteinen og har ansvaret for det tekniske, jeg har ansvaret for det administrative og husholdningen. Jeg har innsett at jeg for alltid vil være utlending i «Seileland». Jeg snakker språket, men har tydelig aksent. Jeg må lære alt som har med båt å gjøre, iblant behoves teskje. Jon Petter og Karen Marie er «innfødte». Iblant kan det være frustrerende. Da prøver jeg å si til meg selv at om jeg ikke er flinkest om bord, så er jeg søren meg tøffest, som gjør noe så sprøtt som dette å leve i et nytt element som eneste «utlending» i eget heimemiljø! Forresten så har jeg ikke behov for å lyge på meg å være innfødt i livet til havs; jeg er stolt av hvor jeg kommer fra på landejorda. Det er tindrende klart for meg at jeg er på frivillig ekspedisjon i ukjent farvann på mer enn geografisk vis. Dedikasjonen er stor nok til at vi har seilt oss nesten hele jorda rundt. Jeg har omsider begynt å føle at jeg kan kalle meg en seiler. Det holder.

Livsstil for de spesielt interesserte

Livet om bord er vanlig hverdag på de fleste vis, men noen rariteter er såpass rare at det ærlig talt vel er mest egnet for de «spesielt interesserte». Ta for eksempel å ha et gyngende hjem: Jeg kan sjelden legge fra meg ting på bordet, eller la mat ligge på kjøkkenbenken; det kommer til å havne i gulvet. Matlagning er en studie i sjonglering og balansekunst, og ikke sjelden går det gæli. Sist i dag føk en kopp kakao rett i veggen, hvorpå den brune sukkermelka rant på begredelig vis nedover vegger og vindu. Leker på gulvet sklir fram og tilbake, små barn likeså. Sprø mat slagner, klær og sengetøy mugner, og må vaskes jevnlig selv om det ikke har vært i bruk. Ferskvann må rasjoneres, det kan gå uker mellom hver gang vi har varmtvann. Og så var det nattevåk, da; eller nattevakter, som det heter. Det er alltid noen våken og har vakt om bord på en båt som seiler, både dag og natt. Vi går i fire eller seks timers skift.



JULEBREV



↑ Barn er gledesspredere og kontaktskapere. Vår minste matros er utvilsomt vårt mest populære mannskapsmedlem. Her på øya Ureparapara i Vanuatu.



↑ Snauklipp i Tobago. Kjappeste, billigste frisørtime ble det da i alle fall; Hestehaleklipp tok ti sekunder og kostet ti kroner.



↑ En seiltur kan like gjerne inneholde fjellture. Her på tur til Mt. Taranaki i New Zealand.



↑ Landsbyhøvdingen i Ureparapara ga oss skyss i land.

Vi sover når det passer seg, til alle døgnets tider. Man kommer inn i en rytme. Men etter en uke eller tre på havet, så er det unektelig deilig å sove hele natten gjennom igjen. Denne livsstilen velger vi frivillig. Og antagelig nettopp fordi det er selvsagt, så oppleves det som bagateller eller endog som krydder å bale med de utfordringer eller særegenheter som livsstilen innebærer.

Barn om bord

Karen Marie får livet på havet inn med morsmelka. Hun var bare 8 måneder gammel da vi solgte huset og flyttet inn i Vilja. I dag er hun ei trygg og glad jente, som lever livet på havet med den største selvfølgelighet. Jeg er glad for å ha gitt henne denne muligheten til en naturlighet og trygghet med hav og seiling, åpenhet for nye miljø, mennesker og annerledeshet. Hun snakker engelsk flytende og er en badenymfe som allerede som 5-åring fridykker ned til flere meters dyp. Vi vokste opp er heldige som får ta del i oppveksten hennes på heltid i disse årene. Når det er sagt; jeg gleder meg himla mye til å gå på tur blant blåbærlyng og dvergbjørk igjen hjemme i Norge; til å være i mitt element sammen med Karen Marie, og ikke minst oppleve at det også blir hennes.

Så ble det jordomseiling

Da jeg klemte Mamma Dagrund farvel på brygga sommeren 2017, så var det i troen på at vi skulle være borte i ett år. Det var «Atlantehavsrundene» vi skulle ta. Men da vi kom halvveis og det var på tide å snu neslen hjemover, så kjente vi et drag vestover. Jordomseilene vi møtte fortalte

nemlig om hvordan passering av Panamakanalen var selve «før/etter» milepælen for turen deres, og at det var i Stillehavet eventyret for alvor begynte. Vi visste at aldri ville anledningen til en jordomseiling være mer nærliggende. Etter en kort, men viktig, tur hjem til Norge for å være del av familiesamling ved vår nises konfirmasjon, så satte vi med Vilja kursen vestover mot porten til Stillehavet; selveste Panamakanalen.

Nå har vi seilt nær 60 000 kilometer. Det er mange bølger, mye vær og masse tid i lag, det! Jeg nevnte at jeg er fjellforelska. Det er jeg fremdeles. Men jeg har en flørt på gang med havet også. Med den begynner jeg å finne den samme uforgjengelige tilstedeværelsen og sinnsroen som i fjell og mark, der åpent landskap er byttet ut med åpen horisont.

En trygg seilas

Vi har vært hundrevis av mil unna andre mennesker på alle Verdenshavene vi har krysset, og visst at om noe hender nå, så må vi klare oss selv. Vi føler oss trygge, men er samtidig mer alert enn når vi er på land. Du lurar kanskje på om vi har møtt på uvær, pirater eller andre dramatiske utfordringer? Svaret er at sant nok har vi hørt førstehånds beretninger fra seilere som har møtt på dette, men de er så absolutt unntakene. De aller fleste seilerne vi møter har ikke vært ute i storm, oss selv inkludert. Og vi kan heldigvis si om de mange menneskene vi har møtt på vår vei at alle har villet oss vel. Vi har aldri vært reddet. Når det er sagt; for all del, det var blit jo uunnagelig noen «gode historier» i løpet av 2,5 år av et liv. Her er noen av våre.

Elektronikken sviktet. Båt og mannskap holdt stand.

På vei over den beryktede Biscayabukten mellom Frankrike og Spania var det store tankskip og cargobåter i farvannet rundt oss den siste kvelden da mørket falt på. Med ett, som lyn fra klar himmel, døde all elektronikk ut midt i sterk kuling og fleremeters høye bølger. Da måtte Ingrid håndstyre, uten elektronisk kart eller radar som viste hvor de andre i «trafikken» hadde tenkt seg, mens Jon Petter var under dekk og intenst feilsøkte med hjernen i høygrig. Den som leter, den finner. Snart var vi igjen i normal drift, dog med en styrket indre trygghet på at teamet vårt er solid og holder hodet kaldt når det gjelder.

Digre hvaler på vår vei

En av seilernes reelle farer er å støte på noe som ikke fanges opp av kart eller radar; en container eller hval for eksempel. På vei over det store Stillehavet brøt en gang to gedigne hvaler vannflaten rett bak oss i kjølvannet vårt og reise seg vertikalt opp i flere meters høyde. Vi hadde vel nær seilt rett på dem? Der stod de stille og ruvet oppreist i noen få, lange sekunder mens de satte ett stort øye hver i oss, liksom for å irtettesette: «Se dere litt for da, hva enn dere er!»

Nær strandet i et korallrev

Vi satt fast i en sandbanke inni mellom skarpe korallrev, og måttet heise seil og la vinden blåse oss av. Marginene for å ikke havne rett i revet var orsmå. Det var på atollen Aitutaki, en av Cookøyene i Stillehavet.

Farene finnes på land, fra elskovssyke påfugler til illsinte myggstikk

Ironisk nok, så er det på land at «ting skjer». En av de ytterst få gangene jeg har måttet ha på plaster i løpet av denne turen skjedde nylig da jeg ble angrepet av en kvinnfolksjuk påfugl på en Sør-Afrikansk bondegård. Gårdsliv er farlig, det! Den største faren Jon Petter har vært ute for skyldtes en mygg i Karibien; ikke på grunn av noe skummelt virus, men fordi han rett og slett klødde det til blods uten å rense såret tidsnok, og dermed nær endte med blodforgiftning. Karen Marie har heldigvis vært frisk som en fisk både til havs og på land.

Det gjelder å være åpen

Noe av det mest karakteristiske med vår hverdag Jorda rundt er at vi aldri vet hva dagen vil bringe. I langt flere dager enn i en styrt hverdag, så starter vi dagen med blanke ark, og eksponerer oss for totalt nye steder, kulturer, folk og naturelementer. Jeg lar meg stadig forbløffe av alt det positive som oppstår. Men det

gjelder å være åpen!

Snauklippet i Tobago

Og så er det jo en gang slik at det som ikke blir som det var tenkt gjerne ender som de gode historiene i ettertid. En klassiker på vår tur ble for eksempel da jeg satte meg i frisørstolen for å stusse mitt halvlange hår i ei lita sjappe i Tobago. Min kule frisør med hardcore rastafari-sveis spurte hvordan jeg ville ha det, hvorpå jeg svarte «Only cut the ends. I want to keep the ponytail». På et blunk tok frisøren tak i hestehalen min med venstre hånd, og klippet den tvert av med sin skarpe saks i den høyre. Så rakte han hårlokkene fram foran meg og spurte «So you want to keep it?!»!!! Med en storøyd 3-åring på fanget og min avkappede hårmanke i hånda skjønte jeg at her var det lite annet å gjøre enn å le. Og en god historie rikere ble vi jo, om enn en hestehale fatigere – jeg tror faktisk vi gikk netto i pluss.

Et tilfeldig møte i Karibien med enda en seilerfamilie med Meråker-aner



Trivelig møte mellom langdistanseseilere med Meråker-aner; Kari Nost Hegseth er barnebarnet til Mårråkbøgg John Hegseth og datter til Arve. Vi møtte tilfeldigvis henne og familien i Martinique i Karibien, dit også de hadde seilt i egen båt helt fra Norge.

Verden er mindre enn jeg hadde trodd. Og sannelig har vi flere ganger møtt kjentfolk tilfeldig på andre sida av Jorda. Ett av de beste eksemplene på dette skjedde da vi møtte enda et eksempel av den ytterst sjeldne rasen «Havseiler med Meråker-aner»! Da vi sendte ut en forespørsel på Facebook etter familiebåter mens vi seilte i Karibien, så fikk vi svar fra familien Lindström Hegseth på båten Totiki. Vi møtte dem i Martinique; mamma Kari, pappa Ludvig, og datteren Vilja (den gang 3 år). Familien er bosatt i Oslo, men det var lett å snappe opp trønderdialekten til Kari. Det skulle ikke mye slektsforskning til for å finne ut at Kari hadde Meråker-aner, og der etter av Arve og barnebarn av John Hegseth. Ekstra morsomt var det at jeg husker farfarens hennes godt; gjennom alle barneårene hadde jeg nemlig hver uke ansvar for å levere tippekupongen og kjøpe Pengelotteriet på Hegseth Sport for min egen bestefar Jon Slungaard. For dette tillitsvervet fikk jeg 1 krone i lønn. Jeg husker godt John Hegseth som tok imot meg med et smil, men dog også alvor og forstand for tilliten jeg var vist av bestefar, hver gang jeg kom traskende inn i sportsbutikken og fremførte mitt ærend. De skulle bare visst, disse jordnære bestefedrene våre, John (Hegseth) og Jon (Slungaard), at en dag så skulle de 3-årige oldebarna deres seile over Atlanteren. Og der skulle de to småjentene tilfeldigvis møtes på ei lita karibisk øy og bygge sandslott sammen!

Der rikdom måles i hvor mye du gir

Det å seile rundt Jorda kan ta deg til steder du ikke visste fantes.

Du møter mennesker med helt annen bakgrunn og hverdag enn den du er vant til. Vi er overveldet over generøsiteten og gjestfriheten som vi har møtt på vår vei. Mennesker, både rike og fattige, har delt av de de har, og villet oss så vel. Vi i Norge er både gjestfrie og generøse, det mener jeg jo oppriktig. Men jeg har bare måttet innse at det er på et annet nivå enn i øysamfunnene vi har besøkt på den andre siden av jorda. På de fjerneste øyer og landsbyer i land som Vanuatu, Salomonøyene eller Madagaskar, er det sjelsettende å erfare at mennesker deler av det de har, om de har aldri så lite. Kan hende forskning til for å finne ut at Kari hadde Meråker-aner, og der etter av Arve og barnebarn av John Hegseth. Ekstra morsomt var det at jeg husker farfarens hennes godt; gjennom alle barneårene hadde jeg nemlig hver uke ansvar for å levere tippekupongen og kjøpe Pengelotteriet på Hegseth Sport for min egen bestefar Jon Slungaard. For dette tillitsvervet fikk jeg 1 krone i lønn. Jeg husker godt John Hegseth som tok imot meg med et smil, men dog også alvor og forstand for tilliten jeg var vist av bestefar, hver gang jeg kom traskende inn i sportsbutikken og fremførte mitt ærend. De skulle bare visst, disse jordnære bestefedrene våre, John (Hegseth) og Jon (Slungaard), at en dag så skulle de 3-årige oldebarna deres seile over Atlanteren. Og der skulle de to småjentene tilfeldigvis møtes på ei lita karibisk øy og bygge sandslott sammen!

Delte opplevelser er gull verdt

Vi har hatt mannskap om bord på to tredjedels av distansen vi har seilt, både familie og venner. Den tiden har inneholdt mye og vært gull verdt. Når solene våre mønstrer på føler vi oss heldige som lottomillionærer og ikke så aller verst lure også. For neppe hadde vi vel greid å lokke disse unge mennene i 20-årene med sine mange jern i ilden til å tilbringe ukens- og månedsvis

med oss i strekk, om ikke vår noe eksotiske livsstil hadde fristet litt ekstra.

Stor var også gleden blant hele gjengen da Ingrids storesøster Karen med familie mønstret på i Indonesia. Vi var mer enn litt imponert over at alle fem i familien hadde tatt dykkersertifikat i forkant. Ikke nok med at de hadde tenkt seg utpå dypet med Vilja, men åpenbart ville de ned i dypet i lag med oss også! På land møtte vi på drager (komodovaraner), og i dypet svømte vi med hai. Sammen seilte vi både natt og dag, til små landsbyer og fjerne strender. Det var fint å dele opplevelsen og refleksjonene som fulgte da vi ble invitert hjem og inn i livene til menneskene vi møtte der. En kommer gjerne tettere på virkeligheten når en begir seg utenfor turistløypa. Men det som gjorde aller mest godt for både oss søstre og flokkene våre er vel simpelthen at vi sammen har delt hverdag og virkelighet i vårt litt annerledes, stadig flytt(e) endte liv om bord på Vilja.

Potetmel og risengrynsgrøt fra Foreninga kurserendte til Indonesia

Mange små og store overraskelser var med i bagasjen til Indonesia. Ikke var vi overrasket over at nettopp Mamma Dagrund i Meråker, som selv har levd en stor del av livet på andre siden av et Verdenshav og langt fra heimbygda, hadde sørget for at nye forsyninger med potetmel, risengrynsgrøt, multer og alskens norske herligheter fant veien fra hyllene på «Foreninga» helt til en liten seilbåt på andre siden av Jorda. For ikke å snakke om mange andre skatter hun hadde lagt omtanke i å sende med. Og ikke nok med det; en

hel hjemmestrikket garderobe til vår yngste matros og hennes to dukkebarner kom kurserendte fra heimbygda, strikket av Karen Maries bonusbestemor Mette (Olsen) i Kopperå med varm omtanke og garn fra Strikken.

Med oss i hjertet

Vi kjenner jo hvordan våre kjære hjemme er med oss på ferden og i hjertene, om så de er på andre siden av Jorda. Jeg behøver ikke å snakke daglig med verken Mamma eller storesøster Karen for å vite at de er med oss på reisen hele veien. Det er også godt å vite at disse matriarkene i familien stadig netter opp med guttene våre og sørger for samling og et felles knutepunkt når vi er «ute en tur».

Dyrk det gode og vær stolt av hvem du er

Det er intenst å være i stadig forflytning. Og desto mer intenst å gjøre det i lag med to andre mennesker om bord på en liten båt ute på det store hav, gjerne i ukervis i strekk. En blir kjent med hverandre, og en blir kjent med seg selv. Vi har lært mye. Jeg har blitt mer bevisst på hvor viktig det er å finne fram det gode i seg selv og sin bakgrunn og bygge stolthet av hvem en er, hvor en kommer fra og hva en står for. Og jeg har fått bekreftet troen på at «alt» er mulig om en bare ikke gir opp.

Er dine forfedre en del av den du er? Har du tatt vare på deres rikdom i deg?

Så kommer jeg til noe av viktigste jeg vil nevne i dette julebrevet. Og jeg innleder med noen spørsmål til nettopp deg: Hvor-

dan levde dine oldeforeldre eller generasjonene før dem? Er din identitet knyttet opp til hvordan de levde og hvem de var? Hvor mye av kompetansen deres er overført til deg? Hvis du ligner meg, så vil du svare «ja, en del» på identitetsspørsmålet, mens «så alt for lite» er svaret på om hvor mye overført kunnskap du sitter med. Mitt poeng er: Vi i vårt moderne, vestlige samfunn har brutt en viktig kjede i kunnskaps- og tradisjonsoverføring!

Får røttene næring nok til å sette seg dypt i vårt vestlige samfunn?

Jeg selv identifiserer meg med å være av bondeslekt. Arbeidsom, grundig og ærlig er grunnverdi forankret i meg, overført fra mitt opphav. Men mye av kunnskapen er ikke overført. Min mor og bestefar har riktignok lært meg mye, og disse ferdighetene er jeg veldig glad og stolt over å ha. Men det er så uendelig mye mer å ta av som jeg hittil ikke har vist interesse for. For om sant skal sies, så har jeg for eksempel ingen anelse om landbruk eller skogsdrift i praksis, tross mitt bondeblood. Slik er det for mange av min generasjon og de etter min. Jeg tror denne brutte erfaringsoverføringen svekker grubonnen for røttene og gir usikkerhet over eget ståsted og identitet for mange av oss. Uten røtter blir en jo – ja nettopp; rotløs.

Jeg er et produkt av samfunnet jeg har vokst opp i. Kunnskapen om sjølberging er ofret til fordel for spesialisering innen noen få avgrensede fagfelt. Vi kjøper oss til løsningene som dekker våre primære behov. Vi har dessuten effektivisert oss til det meste gjennom kjøpt teknologi. Det er lattvint.

JULEBREV



↑ Avskjedskomité da vi forlot hjemmehavna på Grilstad i Trondheim sommeren 2017. Bak fra venstre: Ingrid, Karen Marie, Jon Petter og Ingrids mamma Dagrun. Foran fra venstre: Frits og Cecilie (vår niese og hennes samboer), Ingrids storesøster Karen og niese Liv.

↑ Seiling inn i vakker solnedgang midt ute på Stillehavet mellom Galapagos og Marquesas-øyene; et sammenhengende havstrek på 5600 km som vi brukte 22 døgn på å krysse, på åpent hav uten land i sikte.

Det kan være vanskelig å prioritere kunnskap som en ikke ser behovet for, og som attpåtil er gammeldags. Men kanskje ville den gitt næring til rottene våre slik at de fant dypere feste og vi stod stødigere i livet?

Å oppleve selvforsyning i praksis

Ferdighetene mine er så forskjellige fra menneskene vi tilbragte tid med på Stillehavsoyene. Når de setter fram mat, så er dette et produkt av en lang verdikjede av selvforsyning; det være seg fra maten som er dyrket, selvfølgelig og tilberedt, til redskapene som brukes. Absolutt alt har de skaffet selv. På enkelte steder finnes ikke penger, det byttehandles. Så om noe skulle mangle hos én, så bytter en dette til seg fra andre. Ingenting kan kjøpes utenfra, for de har ingen kjøpekraft. Likefullt er de stolte og rike på tradisjoner og kunnskap, og lever i samspill med naturen de lever av og med. De oppleves ikke som fattige, snarere tvert imot. Faktisk er det slik at noen av de rikeste menneskene jeg har møtt på denne turen og i mitt liv eier ikke nåla i høystakken og har aldri vært lengre vekk fra sitt eget hjemsted enn strandkanten i sin egen landsby.

Ville Bestemor på Brugesgården kjent fellesskap med en kvinne på en Stillehavsoy?

Jeg følte meg unektelig litt tafatt da jeg fulgte en kvinne på stillehavsoya Tikopia da hun gikk fra oppgave til oppgave i forbedringsarbeidet til et måltid. Prosessen pågikk gjennom hele dagen, konseptet fastfood er en umulighet. Mang en gang gikk tankene mine hjem til min «kunnskapsbank»;

min egen mor hjemme i Meråker. Min mor vokste opp på Meråker Brug og har kunnskapen fra den med seg. Hun husker flere tradisjoner rundt matlagning og sjøhusholdning enn jeg aner, og mange holder hun i hevd. Hun har dessuten lært mye gjennom en genuin interesse for sjøl å dyrke mat på naturlig vis og høste av det naturen har å gi. Selv om også hun er vokst opp i en svimlende moderne tid til sammenligning med nåtidens Tikopia, så vet jeg at hun ville tatt del i og kunnet bidra i adskillig større grad enn meg i det kvinnen jeg delte en vanlig hverdag med gjorde for å livberge seg. Min mors mor ville sikkert gjort det enda mer enn henne, og så videre. Det er tankevekkende, og jeg spør meg selv om ikke min bestemor Kirsten på Brugesgården kanskje ville følt vel så mye likhet i identitet og verdier med en kvinne på ei Stillehavsoy som det jeg gjør? Og hvem vet, kanskje ville hun på noen områder også forstått denne kvinnen med hennes hverdag og tankesett bedre enn hun ville forstått meg, sitt eget barnebarn?

Røtter og rikdom

Norsk hverdag har gjennomgått en svimlende utvikling. Har vi mistet noe på veien? Hvem er rikest av kvinnen på Tikopia eller meg? Jeg er inderlig klar over at jeg er rik på mange vis. Men kvinnen i Tikopia besitter også en indre rikdom som jeg til dels har gitt slipp på, rett og slett fordi jeg ikke har forstått verdien i den. Det er verdien av røtter, av tradisjoner, kunnskapsoverføring og kulturarv. Jeg er glad jeg innså det nå. Jeg kan enda lære.

Å kjenne sitt eget rotfeste når en er langt hjemmefra

Det er derfor jeg – tre måneder etter at vi seilte videre vestover fra stillehavsoyene - ringer min mamma Dagrun hjemme i Meråker, og ber henne fortelle meg om min bestemors liv. Hadde hun innlagt lys eller telefon da hun vokste opp på heimgården sin? Dro hun til butikken for å kjøpe kjøtt og mel, eller var kjøttet sjøslaktet og melet laget fra selvdyrket og selvmalt korn? Og det er derfor vi umerkkelig glir over i en tradisjonsoverføring, der jeg for første gang i mitt 47-årige liv virkelig lytter når min Mor henter fram historier; om hvordan potetmel ble laget for hånd. Og om hvordan hun kunne jobbe hele natten gjennom på Brugesgården for å partere og male kjøtt fra nyslaktet storfe, for deretter å steke hundrevis av kjøttkaker og hermetisere dem i Norgesglass innen sola stod opp og sommervarmen bedervet kvaliteten på kjøttet. Det er uendelig godt med disse pratene med mamma, selv om vi er på hver vår side av Jorden. Jeg kjenner en voksende lengsel til å forstå mer og lære mer om hvor jeg kommer fra. Kanskje er det dette som heter hjemlengsel? Den kjennes litt annerledes enn jeg hadde trodd, for min «hjemlengsel» gir meg tilhørighet, ikke sorg. Gjennom å rykke i rottene har de fått sterkere feste enn noensinne.

I Pappas kjølvann opp Hudson River, og enda en ønskedrøm i oppfyllelse?

Selve jordomseilinga er vi «snart» i mål med, når vi krysser

vårt spor i Karibien i mars. Men vi som bor i nord har enda en ganske lang lei til og fra start og sluttstreken. Men veien er målet, og vi benytter muligheten til å leve ut enda noen drømmer. Én av de store blir å seile opp Hudson River og kanskje endog ankre opp ved Ellis Island og Statue of Liberty, i viten om at her seilte min egen pappa inn for mer enn 70 år siden da han for første gang ankom landet som skulle bli hans nye hjemsted, langt fra sitt fødeland Norge. Det kan jo hende at vi møter ei godt voksen dame vi kjenner veldig, veldig godt når vi er der? Ei som selv har bodd her en stor del av livet; min egen mamma Dagrun. Dette var også hennes fjerne hjemmehavn langt vestenfor heimbygda en gang. Om vi får dele tid med henne på Vilja og endog feiret 17. mai i lag med venner og familie der, ja da ville det være intet annet enn stort. Det ER en lang reise dit for oss alle. Men vi har nådd mål og oppnådd drømmer før, og beholder trua på at også denne ønskedrømmen kan gå i oppfyllelse.

Fra sydhav til polare farvann

Ferden deretter går via Canada, Grønland og Island. Selv om det er midt på sommeren da, så får vi oss nok et lite sjokk der, vi sydhavsseilere som fryser på tærne og tar fram ullundertøyet når gradestokken viser lavere enn tju grader pluss!

Jul i Sør-Afrika

Nå er vi her, i Cape Town i Sør-Afrika. Juletreet er en sjøplukket gren av en ukjent buskvekst og temperaturen er nær 30°C. Men lukten av nybakte julekajs, pin-

nekjøtt, julestemning og oppakking av gaver på selveste Julaften har nok samme duft av Jul som et hjem i Norge.

Julehygge med hai!

For all del, vi er ikke mer «satte» enn hva vi tror sunt er. På tredje Juledag drar vi med trikk(!) på heldags vinsmaketur. Og på femte juledag skal vi på haisafari og senkes ned i havet i et bur for å ta hvithai i nærmere åsyn. Dette er jo i høyeste grad nye innslag i romjula for familien Slungaard Myklebust. (Vil du vite mer om hvordan det gikk? Ta en titt på hjemmesiden vår: www.sailingvilja.no)

God Jul!

Så vet vi at der hjemme, i et hvitmalt hus på Fossen i Meråker, er familien samlet til tradisjonell julefeiring; med Mamma Dagrun, eldstesønnen vår Ole Jørgen, storesøster Karen og hele storfamilien. Hjem til oss om bord på Vilja har vi fått Petter, «lillegutten» vår på 25 og en av Karen Maries kjære storebrødre. Vi føler oss heldige som vet at vi alle har det bra der vi er. Av sted. Til Stede.

En riktig God Jul og et Godt Nytt År ønskes dere alle i Meråker.

www.sailingvilja.no

INGRID SLUNGAARD MYKLEBUST

